

02.05.2022

Asia/31

§ 334

Valtuutettu Björn Månssonin toivomusponsi mahdollisuudesta lisätä koululaisten suoria vaikutusmahdollisuuksia oman koulunsa ruokailuun

HEL 2021-012405 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 3.11.2021 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 3.11.2021 nuorten aloitteita ajalta tammi-kesäkuu 2021 kaupunginvaltuusto hyväksyi Björn Månssonin toivomusponnen:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta lisätä koululaisten suoria vaikutusmahdollisuuksia oman koulunsa ruokailuun.”

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on toivomusponnen johdosta antamassa lausunnossaan pitänyt tärkeänä, että lakisääteistä koululounasta kehitetään oppilaiden ja opiskelijoiden toiveiden mukaan.

Oppilailla ja opiskelijoilla on seuraavia tapoja vaikuttaa oman koulunsa ruokailuun:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Oppilaiden ja opiskelijoiden toiveruokia kartoitetaan joka vuosi toiveruokakyselyllä. Lähes kaikkia äänestettyjä suosikki ruokia tarjotaan säännöllisesti vähintään kerran kuuden viikon kiertävällä ruokalistalla. Niitä, jotka eivät ole ruokalistalla säännöllisesti voidaan tarjota herkku ruokina teemaviikkojen tai juhlapyhien yhteydessä. Yksi vuosittaisista teemaviikoista on syksyllä järjestettävä toiveruokaviikko.

Palautetta kerätään ravintolan palautelaatikoihin, netin palautekanavien kautta ja ravintolan työntekijöiden kautta. Yhdellä palveluntuottajalla (Palmia Oy) on käytössä kouluruokailusovellus, jonka kautta voi antaa palautetta. Jokainen palveluntuottaja järjestää kouluruokailun asiakas-tyytyväisyyskyselyn vähintään joka toinen vuosi. Lisäksi nuorten aloitteita on vuonna 2021 tehty koulujen ja oppilaitosten ruokailuun liittyen 3 kappaletta. Kaikki näiden kautta tulleet palautteet ja toiveet käsitellään ruokapalveluntuottajien kanssa tarvittavia muutoksia varten ennen kuin lukukauden ruokalista vahvistetaan.

Jos ruokalajista tulee useasta kohteesta huonoa palautetta, reseptiä muutetaan tai ruoka korvataan jollain toisella. Yksittäisen toiveen tai palautteen perusteella ei voida tehdä muutoksia vaan samasta aiheesta tai ruokalajista palautteita tulee saada monilta oppilailta tai opiskelijoilta. Jotkut asiakaspalautteiden tai aloitteiden toiveista ei välttämättä ole toteutettavissa nykyisellä kouluruokaan varatulla määrärahalla.

Koulun omissa ravintolatoimikunnissa kehitetään oppilaiden kanssa yhdessä kouluruokailua ja ruokailutilannetta omaan toimipisteeseen sopivaksi. Ravintolatoimikuntien järjestämisvastuu on koululla, eikä kaikilla kouluilla tai oppilaitoksissa kokoonnu ravintolatoimikuntaa säännöllisesti. Ohjeet päivitetään ja yksiköitä muistutetaan toiminnan järjestämisestä.

Ruokaraadeissa oppilaat pääsevät maistelemaan ja arvioimaan uusia ruokalajeja. Niitä toteutetaan otantana ja tarpeen mukaan.

On huomattava myös, että kouluruokailun suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon niitä ohjaavat ravitsemus- ja ruokailusuositukset (Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus VRN 2017, Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä ruokailusta –ruokailusuositus ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin VRN 2019 ja terveyttä ruoasta - suomalaiset ravitsemussuositukset VRN 2014). Ruokalistojen suunnittelussa huomioidaan myös kaupungin omat päätökset kuten linjaus lihan ja maitotaloustuotteiden puolittamisesta vuoteen 2025 mennessä.

Hallintosäännön 30 luvun 14§:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

02.05.2022

Asia/31

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.01.2022 § 9

HEL 2021-012405 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi lausunnon kaupunginvaltuustolle liitteenä olevasta Björn Månssonin toivomusponnosta koskien mahdollisuutta lisätä koululaisten suoria vaikutusmahdollisuuksia oman koulunsa ruokailuun:

Kouluruokailun suunnittelua ja toteutusta ohjaavat ravitsemus- ja ruokailusuositukset (Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus VRN 2017, Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä ruokailusta –ruokailusuositus ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin VRN 2019 ja terveyttä ruoasta -suomalaiset ravitsemussuositukset VRN 2014). Ne antavat suuntaviivat ravitsevan ja monipuolisen kouluruokailun suunnitteluun kaikille oppilaille ja opiskelijoille. Ruokalistojen suunnittelussa huomioidaan myös kaupungin päätökset kuten linjaus lihan ja maitotaloustuotteiden puolittamisesta vuoteen 2025 mennessä. Kouluruokailusta toistuu kuuden viikon jaksoissa. Teema- ja juhlapyhäruoat tuovat siihen vaihtelua. Vuoden aikana tarjotaan jopa kymmenen kertaa juhlapyyhiin tai ruokateemoihin suunniteltuja ateriakokonaisuuksia.

Ruokalistat suunnitellaan hyvissä ajoin etukäteen, jotta varmistetaan kaikkien raaka-aineiden saatavuus, reseptien toimivuus ja toimiva ruo-

katuotanto isolle asiakasmäärälle. Toimipistekohtaisten ruokalistojen toteuttaminen ei ole mahdollista vaan keskitetyllä ruokalistasuunnittelulla ja tuotannonohjauksella turvataan toimiva, laadultaan tasavertainen ja kustannustehokas ruokapalvelu.

On tärkeää, että lakisääteistä koululounasta kehitetään oppilaiden ja opiskelijoiden toiveiden mukaan. Oppilailla ja opiskelijoilla on seuraavia tapoja vaikuttaa oman koulunsa ruokailuun:

Oppilaiden ja opiskelijoiden toiveruokia kartoitetaan joka vuosi toiveruokakyselyllä. Toiveruoksi nousee vuosittain monia samoja suosikkeja: kalapuikot, pinaattihukaiset, pizza, hampurilaiset, tortillat, kasvispyörökät, nugetit, kasvissosekeitto, kana- tai kalakeitto, lihapullat, makaronilaatikko, pastavuoka ja broilerkastike. Lähes kaikkia äänestettyjä suosikkiruokia tarjotaan säännöllisesti vähintään kerran kuuden viikon kiertävällä ruokalistalla. Niitä, jotka eivät ole ruokalistalla säännöllisesti voidaan tarjota herkkuruokina teemaviikkojen tai juhlapyhien yhteydessä (esim. hampurilainen tai nugetit). Yksi vuosittaisista teemaviikoista on syksyllä järjestettävä toiveruokaviikko, jolloin myös tarjotaan ruokia, jotka oppilaat ovat äänestäneet suosituimmiksi.

Palautetta kerätään ravintolan palautelaatikoihin, netin palautekanavien kautta ja ravintolan työntekijöiden kautta. Yhdellä palveluntuottajalla (Palmia Oy) on käytössä kouluruokailusovellus, jonka kautta voi antaa palautetta. Jokainen palveluntuottaja järjestää kouluruokailun asiakastytyväisyyskyselyn vähintään joka toinen vuosi. Lisäksi nuorten aloitteita on vuonna 2021 tehty koulujen ja oppilaitosten ruokailuun liittyen 3 kappaletta. Kaikki näiden kautta tulleet palautteet ja toiveet käsitellään ruokapalvelutuottajien kanssa tarvittavia muutoksia varten ennen kuin lukukauden ruokalista vahvistetaan.

Jos ruokalajista tulee useasta kohteesta huonoa palautetta, reseptiä muutetaan tai ruoka korvataan jollain toisella. Yksittäisen toiveen tai palautteen perusteella ei voida tehdä muutoksia vaan samasta aiheesta tai ruokalajista palautteita tulee saada monilta oppilailta tai opiskelijoilta. Jotkut asiakaspalautteiden tai aloitteiden toiveista ei välttämättä ole toteutettavissa nykyisellä kouluruokaan varatulla määrärahalta.

Koulun omissa ravintolatoimikunnissa kehitetään oppilaiden kanssa yhdessä kouluruokailua ja ruokailutilannetta omaan toimipisteeseen sopivaksi. Ravintolatoimikuntien järjestämistä vastuu on koululla, eikä kaikilla kouluilla tai oppilaitoksissa kokoonnu ravintolatoimikuntaa säännöllisesti. Ohjeet päivitetään ja yksiköitä muistutetaan toiminnan järjestämisestä.

Ruokaraadeissa oppilaat pääsevät maistelemaan ja arvioimaan uusia ruokalajeja. Niitä toteutetaan otantana ja tarpeen mukaan. Lokakuussa

02.05.2022

Asia/31

2021 järjestettiin Aurinkolahden peruskoulussa Auringonpilkun toimipisteessä sekä Kuvataidelukiossa ruokaraati, jossa oppilaat arvioivat kah-ta uutta kehitettyä kasvisruokareseptiä. Näiden arvioiden perusteella valittiin kasvisruoka Palvelukeskuksen ruokalistalle pääsiäiseksi 2022.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22596
katja.peranen(a)hel.fi